כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום שלישי ■ פרשת וארא ■ כ"א טבת ה'תשע"ד ■ 24.12.2013 ■ גליון מס' 255

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

בחומר האיסור של "המפסיק ממשנתו"
ובפרט בימי השובבי"ם שנהגו ישראל הקדושים ללמוד שעות רציפות...
המשך בעמ' 2

שו"ת קיץ
האם מותר להביא לקידוש חמין לבית כנסת בשבת, כאשר ברור שהריחות מפריעים למתפללים מלהתרכז בתפילה?...
המשך בעמ' 3

צ י ט ו ט . . .
ישיבות בני עקיבא לא מגדלות תלמידי חכמים
אפתח בגילוי נאות, בעבר שמשתי כראש ישיבה במרכז ישיבות בני עקיבא. אני אוהב ומחובר בכל נפשי...
המשך בעמ' 4

שביבים
- ויבא משה ואהרן אל פרעה
- הלכות שלג בשבת
- תיקון גלגול שלג המקוצר להאריז"ל
- סגולות מ"הראשון לציון"

המשך בעמ' 5

ונתתי אותה לכם מורשה

/ הרב יעקב הלוי פילבר

בחלקים רבים בחברה הישראלית קיים ניכור בהתייחסות לארץ ישראל עד שחלק מהם רואים בה שטחי נדל"ן, שכל ענינה של הארץ היא להחזיק בפיסת קרקע כדי לקיים בה חברה דמוקרטית?חילונית ברמת חיים מערבית, שלמענה הם נכונים לראות בחבלי מולדת האחרים "שטח כבוש", ולהתפשר עליהם ובלבד שתישאר לנו פלטפורמה קרקעית מינימאלית שתאפשר לנו לחיות בשלום ובביטחון את חיי השעה שלנו, גם אם הפשרה הזו מסכנת את העתיד היהודי בארץ ישראל ועל כיוצא בזה אמר הנביא: "אכול ושתו כי מחר נמות". ההתנכרות הזו הביאה לשחיקה בנאמנות של העם היהודי לארצו, נאמנות שפירנסה בהיסטוריה של העם היהודי דורות של גלויות ושנתנה לעם את כח העמידה וההישרדות על אף הניסיונות הבלתי פוסקים לכלותינו, ואילו השחיקה הזו עלולה לפגוע בעתידו של העם. על כן אם חפצי חיים אנחנו, לא רק ברמה האישית אלא בעיקר במובן הלאומי הרחב, אין בפנינו דרך אחרת אלא לחדש את הברית בין העם לארצו, להפנים בשכל וברגש את ייחודה של ארץ ישראל, לא רק כמקום מקלט לעם נרדף אלא כמקום הבלעדי בו יכול העם היהודי להגשים את ייעודו הרוחני והמוסרי, ככתוב: "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

על הקשר המופלא של העם היהודי עם ארץ ישראל כותב הראי"ה קוק בפירושו "עולת ראיה". וכך הוא מפרש את הכתוב: "לך אתן ארץ כנען חבל נחלתכם, בהיותכם מתי מספר, כמעט וגרים בה" - הקשר של כל עם לארצו נוצר בדרך כלל על ידי קשר טבעי המתפתח על ידי אומה שהיא מרובת אוכלוסין המתקבצת לאותה ארץ ויושבת בה ישיבת קבע במשך זמן מרובה, והיא מפתחת בה את חייה, אז במשך הזמן מתגבשת חיבה היסטורית המפעמת בלבבות הדורות הבאים והם נקשרים לארץ ההיא. והנה אף אחד מכל המרכיבים הללו לא היו בשעה שעם ישראל התקשר עִם ארצו בימי האבות: "בהיותם מתי מספר" ולא ציבור גדול אלא קבוצה קטנה של אנשים. וגם הזמן היה קצר: "כמעט", ללא היסטוריה ממושכת. "וגרים בה", בהיותם אז בארץ לא היו תושבי קבע אלא "וגרים בה", גרים נודדים ממקום למקום, ועל אף העדר כל המרכיבים המקשרים עם לארצו, נוצר כבר אז קשר בל ינתק בין ישראל לארצו.

ומאז ימי ה"אבות" אברהם יצחק ויעקב, לאורך כל ההיסטוריה הישראלית, הקשר המופלא הזה של ישראל עם ארצו נמשך ללא הפסק. הנחמה המרכזית של עם ישראל, מעבר לבשורת הגאולה, היתה התקוה לשוב לארץ ישראל. כך היה בגלות מצרים, כשנאנקו בני ישראל בעבדות מצרים ומשה מתבקש לבשר לישראל על גאולתם בארבע לשונות של גאולה, היו הארבע הכנה לתכליתה של הגאולה שנאמרה בלשון החמישית שהיא: "והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב, ונתתי אותה לכם מורשה, אני ה'". את ההבטחה הזו פירשו ב"דעת זקנים מבעלי התוס'" (שמות יב ח): "כדאמרי אינשי: מאן דמריה שחררה ומסר כל דידיה בידיה, אי לאו איתיה לבי דריה מאי אהני ליה (תרגום: עבד ששחררו רבו ומסר לו כל שלו בידו, אם לא הביאו לבית דירתו, מה מועיל לו כל הטובה) כך גם אם לא הביא הקב"ה אותם לארץ ישראל. מה מועילה להם היציאה ממצרים".

הקשר הזה של ישראל עם ארצו קדם ליציאת ישראל ממצרים, כבר בסוף ימיו של יוסף כשישראל ישבו במצרים בכבודו של עולם, שעה שלא חסרו דבר במצרים, כבר אז יוסף משביע את אחיו שלא ישכחו להעלות את עצמותיו לארץ ישראל. וכך גם אחר כך, כאשר נגלה הקב"ה למשה בסנה, כשהבעיה הבוערת והדחופה היה הסבל הבלתי נסבל של ישראל במצרים, והפתרון המיידי הנדרש באותה שעה היה שחרורם של ישראל מעבודת הפרך והפסקת העינוי שעם ישראל נאנק ונאנח תחתיו, גם אז על אף כל זאת אין הקב"ה מסתפק בהבטחה של ההצלה המיידית מתחת עבדות מצרים, אלא באותה שעה הוא מצרף להבטחת ההצלה גם את העלאתם לארץ ישראל: "להצילו מיד מצרים ולהעלותו... אל ארץ טובה ורחבה". מכל הדוגמאות הללו אנו לומדים שאין גאולת ישראל שלימה בשחרור מהשעבוד הפיזי בלבד, אלא השחרור הזה הוא אמצעי לגאולה השלימה, שהיא מימוש היעוד הישראלי האפשרי רק בהיות עם ישראל בארץ ישראל בעצמאות מדינית ורוחנית. ■

בחומר האיסור של "המפסיק ממשנתו"

ובפרט בימי השובבי"ם שנהגו ישראל הקדושים ללמוד שעות רציפות

/ הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א (מח"ס "גם אני אודך")

א) כל הפוסק מדברי תורה, ועוסק בדברי שיחה, מאכילין אותו גחלי רתמים. (חגיגה דף י"ב, ע"ב)

ב) המהלך בדרך ושונה, ומפסיק ממשנתו, ואומר, מה נאה אילן זה, ומה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו. (אבות פ"ג, מ"ז)

ג) האיסור להפסיק ממשנתו הוא דווקא שפוסק באמצע הענין. (שער הציון סימן רפ"ה, ס"ק י"א, ובהגהות היעב"ץ על מס' מועד קטן, דף ט' ע"א)

ד) לכתחילה יחמיר בכל מה שאפשר שלא ידבר שום דיבור חול עד גמר לימודו בשעה שקבע לכך. (יוסף אומץ, [יוזפא עמוד רס"ח)

ה) מותר להפסיק באמצע הלימוד להינפש, אם הוא צריך לכך, כדי שיוכל להמשיך ללמוד. (כבוד התורה, עמוד ל"ד, סעיף י"א)

ו) אין להפסיק באמצע הלימוד לדברים בטלים, אפילו בלשון הקודש.(כף החיים, או"ח סימן ר"ס, ס"ק כ"ח)

ז) אם צריך לדבר, יסגור הספר, כאילו סיים לימודו, ויועיל לו שיוכל להפסיק, ואחר כך יחזור ללימודו. (פלא יועץ, ערך דיבור, ספר יעלזו צדיקים, דף ק"ח)

ח) מותר להפסיק באמצע הלימוד להתבונן ביראת ה'.(נפש החיים, שער ד', פרק ז')

ט) כשנצרך לדבר בזמן הלימוד, ואפשר לו לרמוז, ירמוז ולא ידבר. (ספר ובתורתו יהגה, עמוד פ', ספר עמלה של תורה, עמוד מ"ג)

י) הלומד, ובאמצע לימודו מפסיק לדבר דברים בטלים, נענש גם על הלימוד. (ספר חסידים, אות תתקמ"ד) וחבל שאין נזהרים בזה, ונמצא שיורשים תרתי גיהנם רחמנא ליצלן. (פלא יועץ, ערך דיבור)

יא) אין להפסיק מתורתו אלא אם יהיה איזה צורך גדול להשיב מפני הכבוד, או לאפרושי מאיסורא. (צוואה מחיים, להגר"ח פאלאג'י זצ"ל, סימן ב')

יב) אם גורם שאחרים יפסיקו וישמעו לקול הסיפור, וישיבו לו, עונשו כפול ומכופל, ונשא הצעיר עליו את כל עוונותם. (לשון החיד"א בפירושו ברית עולם על ספר חסידים, אות תתקמ"ד)

יג) הלומד תורה והביאו לו שם של חולה שיתפלל עבורו, מותר לומר שהתורה שלומד תהיה לזכות החולה, ואין בזה משום מפסיק ממשנתו. (כבוד התורה, עמוד מ', סעיף כ"ט)

יד) אין להכניס מכשיר טלפון סלולרי לבית המדרש, ובפרט לדבר בו באמצע הלימוד בדברים בטלים. (קובץ מבית לוי, ניסן תשנ"ח, גליון י"ב)

טו) גם הכותב דברים בטלים באמצע לימודו, נענש בגחלי רתמים. (כבוד התורה, עמוד ל"ו, סעיף י"ז)

טז) גם השומע דברים בטלים באמצע לימודו, מאכילין אותו גחלי רתמים. (בנין עולם, פרק כ', אות ה', ספר חוסן יהושע, מאמר א', פרק ה')

יז) גם השומע דברי תורה, אין לו להפסיק משמיעתו לדברים בטלים. (כבוד התורה, עמוד ל"ז, סעיף כ"ב)

יח) האיסור של "מפסיק ממשנתו" הוא אפילו אם מפסיק בדרך עראי. (עיין תוס' יו"ט על מסכת אבות, פ"ג, מ"ז, בד"ה מעלה)

יט) אפילו מילה אחת אין להפסיק באמצע הלימוד. (כבוד התורה, עמוד ל"ו, סעיף ט"ז, עפ"י שו"ע הרב הלכות תלמוד תורה, פרק ד', סעיף י"א)

כ) אם הוא צמא, מותר לו להפסיק מלימודו בשביל לשתות. (שו"ת לב חיים, ח"ג, סימן כ"ג)

כא) אם באמצע לימודו קוראים לו להשלים מנין, אם אין להם אפשרות להשיג במקום אחר, יכול להפסיק מלימודו וללכת להשלים להם מנין. (שו"ת שבט הקהתי, ח"ב, סימן ל"ט)

כב) עד כמה חייבים להיזהר אותם המבקשים דבר מה בבית המדרש, אפילו דבר קטן ביותר, כגון עט לכתוב, או לפרוט מטבע וכדו', שיזהרו להתבונן תחילה מי ברגע זה אינו לומד, ואליו לפנות, ולא לפנות למי שמזדמן לפניהם אף שלומד, ואם כולם לומדים, עדיף שיפנה למי שלומד לבדו, ולא יפנה לשנים הלומדים בחברותא, כי מוטב שיבטל אחד ולא שנים. וצריך להתבונן אם מותר לו על פי דין להפסיק האדם הלומד לצורך מבוקשו, וגם לא ניתן לדיחוי לאחר זמן. (ספר בנין עולם, פרק ב', אות ו')

כג) שמע קול רעמים באמצע לימודו, פוסק ומברך. (כבוד התורה, עמוד מ', סעיף ל')

כד) היה לפניו עשיית מצוה ותלמוד תורה, אם אפשר למצוה להיעשות על ידי אחרים, לא יפסיק תלמודו, ואם לאו, יעשה המצוה ויחזור לתורתו. (רמב"ם פ"ג מהלכות תלמוד תורה, הלכה ד')

כה) ואם יכול לדחות עשיית המצוה עד סוף זמן הלימוד, לא יפסיק לעשותה בתוך זמן הלימוד. (כבוד התורה, עמודים מ'-מ"א, סעיף ל')

כו) אם המצוה העוברת יכולה להיעשות על ידי אחרים, שאף הם לומדים באותו הזמן, מכל מקום יניח להם לעשותה, ואל יבטל מלימודו. (שו"ת שבט הקהתי, חלק א', סימן רס"ח)

כז) ישתדל ללמוד במקום שלא יפסיקוהו ממשנתו. (עיין פסחים דף קי"ב ע"א)

כח) מי שפוסק מדברי תורה לדבר דברים בטלים, יפסקו חייו מהעולם הזה, ודינו עומד לעולם הבא. (זוהר ח"ג, פרשת שלח, דף קס"ב ע"א)

כט) מי שישב ללמוד, והייצר מפתיהו לדבר עם זה, ולהפסיק באמצע הלימוד, שזה עבירה גדולה, ולעתיד מאכילין אותו גחלי רתמים. (חגיגה דף י"ב ע"ב), או שהייצר מפתיהו לקצר זמן הלימוד, ולילך לכאן או לכאן, יחזק לבו בבטחון בה', הגם שלא אדבר ולא אלך, עם כל זה הקב"ה יעזור לי, ויגמור בעדי לכל טוב, ואז הקב"ה בוודאי יעזור לו ויגמור בעדו לכל טוב. (שומר אמונים, מאמר הבטחון והתחזקות, פרק כ')

ל) המפסיק ממשנתו לשיחת חולין, עובר בעשה דביטול תורה. (יומא, דף י"ט ע"ב, וברבינו חננאל שם)

לא) החוסם פיו ולא דיבר דברים בטלים בלימודו, שכרו פי שנים מהלימוד גופא. (אור לציון, חלק המוסר, עמוד ל"ג)

לב) אם פוסק ממשנתו לשיחה בטילה, והוא בבית המדרש, עובר על מצות עשה ומקדשי תיראו. (חפץ חיים, פתיחה, עשין ז')

לג) בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום טוב ויפה שלא להפסיק אפילו בין פרשה לפרשה. (מ"ב סימן רפ"ה ס"ק ו', ושער הציון, שם, ס"ק י"א)

לד) כשהגיע זמנו לקום מן הספר, מותר לו לקום אפילו שהוא באמצע הענין, דמעיקרא היה הלימוד עד הזמן שקבע לו ללמוד. (כבוד התורה, עמוד ל"ה, סעיף ט"ו)

לה) נכון שלא להפסיק אפילו מלימוד ללימוד, אם לא לצורך גדול. (אהבת חסד, לחפץ חיים זצ"ל, בסוף הספר, בשם "מרגניתא טבא" לרבינו יהונתן)

לו) הקורא תהילים יכול אפילו להתחיל לשאול בשלום חבירו באמצע הקריאה, אבל לא יפסיק סתם באמצע הקריאה, דתהלים הם גם דברי תורה. (ביאור הלכ , סימן תכ"ב, סעיף ד', בד"ה אבל בענין, כבוד התורה,עמוד מ"ד, סעיף מ"א, ובהערה 46)

לז) אמרו לו שנראה הקשת בחוץ, אין לו להפסיק מלימודו ולצאת החוצה. (מקור חיים, לבעל החוות יאיר, סימן רכ"ט)

לח) אפילו בשעה שהוא עוסק בתורה, צריך לעמוד מפני רבו. (שו"ע יור"ד סימן רמ"ד, סעיף י"א)

לט) צריך לעמוד לפני ספר תורה אפילו בשעה שעוסק בתורה. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב, ס"ק ג')

מ) יזהר שלא יתנמנם באמצע לימודו, דמשכח תלמודו. (עיין סנהדרין, דף ע"א ע"א)

מא) אם הולך בדרך ויודע שיצטרך להפסיק מלימודו, מכל מקום אל ימנע מלהתחיל בלימוד, וילמד כמה שיוכל. (כבוד התורה, עמוד מ"ה, סעיף מ"ד)

מב) המניח תפילין דרבינו תם, וקורא קריאת שמע בלי ברכות שלפניה ולאחריה, ראוי להחמיר שלא להפסיק בשיחה בטילה, אבל מותר להפסיק מפני הכבוד. (שו"ת פנים מאירות, חלק א', סימן ס"ד)

מג) יחיד שעוסק בתורה ושומע מציבור שמתפללים י"ג מידות, יפסיק ויענה עמם, אבל כשלומדים ברבים מסתבר שאין להם להפסיק לענות י"ג מידות. (שו"ת אג"מ, או"ח, ח"ג, סימן פ"ט)

מד) אם מפסיק באמצע פסוק, לדברים בטלים, עובר בשני איסורים. א. המפסיק ממשנתו. ב. שאין להפסיק באמצע פסוק, וכדאיתא בגמרא מגילה (דף כ"ב ע"א) "כל פסוקא דלא פסקיה משה, אנן לא פסקינן ליה". (גם אני אודך)

מ"ה) יש לומר בס"ד בדרך רמז, שהנה כתוב, "מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה", וגו', (דברים י', י"ב). "מה", ר"ת (בהיפוך) "ה'מפסיק מ'משנתו", וזהו פירוש הפסוק: "מה" (היינו ה'מפסיק מ'משנתו) ה' אלוקיך שואל מעמך "ליראה", היינו שתירא מלהפסיק סתם באמצע הלימוד. והבן היטב. (שם)

שו"ת קיץ

הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

שואל ב.ש מרעננה: בבית הכנסת בו אני מתפלל החלו לאחרונה לערוך באופן קבוע קידוש לאחר התפילה בשבת קודש בבוקר. הקידוש כולל מטעמים ממאכלי השבת המוכרים - חמין, הרינג, כבד קצוץ וכדומה, להנאת המתפללים ולמצוות 'עונג שבת'.

דא עקא שהריחות הנפלאים העולים מכיוון המטבח הצמוד לבית הכנסת ומקורם בסיר ה'חמין' עלולים לגרום להסחת הדעת מהתפילה ולחוסר ריכוז.

שאלתי היא: האם מותר להביא לקידוש חמין וכיו"ב לבית כנסת בשבת, כאשר ברור שהריחות העומדים בחלל בית הכנסת מפריעים למתפללים מלהתרכז בתפילה?

תשובה: הנה ישנם מספר הלכות בשולחן ערוך שהצד השווה שבהן זה האיסור לעשות דברים בבית הכנסת העלולים לגרום למתפללים היסח הדעת וחוסר ריכוז בתפילה ואציין כמה דוגמאות:

א) שולחן ערוך סימן צ' סעיף כ' מבואר שאין לאדם להתפלל סמוך לפתח בית הכנסת הרשות לרבים מפני שמביט לחוץ ואינו יכול לכוון.

ב) שולחן ערוך שם סעיף כ"ג ובמשנה ברורה שם מבואר שאין לצייר בקירות בית הכנסת ציורים נגד פניו של אדם אלא למעלה מקומות איש, וכן אין לצייר או להדפיס ציורים בסידורים וכל זה כדי שלא תתבטל הכוונה.

ג) סימן צ"ד סעיף ח' ברמ"א מבואר שמי שנאלץ להתפלל בדרך ילך לצדדי הדרך שלא יפסיקוהו עוברים דרכים ויבלבלוהו בתפילתו.

וכן כהנה וכהנה דוגמאות רבות.

אבל נראה שאין ללמוד מכל הנ"ל לנידון דידן, שנראה שכל דבר שהוא בגדר הרגיל ואינו חורג מהרגילות אי אפשר לבוא ולטעון שיש בזה איסור, הגע עצמך וכי בכל פעם שיהיה מתפלל בבית הכנסת שמושך מעט תשומת לב במראהו השונה או בלבושו החורג, נטען שאי אפשר להרשות לו להיכנס לבית הכנסת? והרי אין לדבר סוף, ומכיוון שרגיל הדבר שסמוך לבית הכנסת ישנו מטבחון שבו מחממים אוכל עבור

הקידושא רבא, אין בזה איסור, אף אם אכן נסכים לעצם העובדה שהריח גורם לחוסר ריכוז בתפילה, ואמנם בשעת בניית בית הכנסת ראוי להקפיד לתכנן את בניין בית הכנסת באופן כזה שימעט למינימום האפשרי את ההפרעות בתפילה - ולהרחיק את המטבח מאולם התפילה כדי למנוע הסחת הדעת מההתעסקות שיש סביב המטבח.

והנה אם אכן הדבר מהווה הפרעה בתפילה אזי וודאי שיש לעשות מה שביכולתנו כדי למנוע זאת וכגון להקפיד לסגור את הדלת המבדילה בין המטבח לאולם התפילה, וכן המתפללים שהדבר מפריע להם יקפידו ללכת למקומות אחרים בבית הכנסת ששם אין הריח מגיע, אבל אין לאסור משום כך להביא 'חמין' לבית הכנסת.

ואסיים באזהרת המשנה ברורה[א] שנכון להדר שלא למלא כרסו משארי אכילות בשבת בבוקר קודם סעודת הפת, כדי לאכול את סעודת השבת לתאבון.

א - סימן רמ"ט בביאור הלכה סוף דיבר המתחיל 'מותר'.

צ י ט ו ט . . .

ישיבות בני עקיבא לא מגדלות תלמידי חכמים

/ הרב יצחק נריה

{הכותב הוא נכדו של ראש ישיבות בנ"ע, הגרמ"צ נריה זצ"ל}
{בלוגו החדש של רשת ישיבות ואולפנות בני עקיבא החסירו את המילה "תורה". הרב יצחק נריה טוען שפעם המגמה הייתה לכיוון הקודש והיום לא. הרשת כבר אינה מגדלת תלמידי חכמים}

אפתח בגילוי נאות, בעבר שמשתי כראש ישיבה במרכז ישיבות בני עקיבא. אני אוהב ומחובר בכל נפשי אל הציונות הדתית וכואב עד מאוד את מצבה, מאמר זה הוא בבחינת "פצעי אוהב". עוד בטרם יבש דיו ההספדים במלאות שלושים יום לפטירתו של הרב אברהם צוקרמן, יצאה הנהלת מרכז ישיבות בני עקיבא בפרסום מאסיבי הכולל את שינוי השם, הצורה והלוגו. בעצם, כל האווירה סביב סמל מוכר וחשוב - שונתה. ברור הדבר, כי מהלך כזה הוא פרי תכנון של משרדי פרסום ויועצים במשך חודשים, אולם פרסום זה פצע את ליבי, ולא את ליבי בלבד אלא של רבים וטובים. יש מה להעיר על הפרסום מכמה זוויות, אבל הדבר הכי מדאיב הוא לא מה שהיה בו, אלא מה שלא היה. היעדרה של מילה אחת בלט עד מאוד בכל הפרסום המרשים, ואני מתכוון למילה "תורה".

דבר אחד ברור "ישיבה" זה לא

חינוך וערכים הם דברים נפלאים, צילומים טובים של תלמידים והורים אינם יכולים להזיק, גם רעיון הלוגו נחוץ, אבל העיקר איננו. דומני שזה לא מקרי, כל מי שמעורה בחינוך הדתי לאומי יודע, כי מרכז ישיבות בני עקיבא, נטש את המגרש הביתי שלו, ונמצא במעין תחרות בעיקר מול עצמו. על אף הגידול המספרי המרשים של תלמידים (בעיקר את מי שמתרשם מכמות) קיים תהליך זוחל של היעדר הנהגה רוחנית חזקה המתרחש מול עינינו המשתאות ואת תוצאותיו אין אנו יודעים.

בחלק ניכר מישיבות בני עקיבא אכן אין הבדל בין ישיבה לאולפנה, כך למשל "אם הישיבות - כפר הרוא"ה" נמסרה למוסדות "כפר פינס", גם הם הפעילו מסע פרסום שכלל שינוי שם ולוגו, והצליחו לגייס תלמידים לישיבת הרוא"ה אשר מבנה סדר היום שלה כמו גם הכיוון הרוחני - מזכיר מאוד אולפנה. האם זה בהכרח רע? ימים יגידו, דבר אחד ברור "ישיבה" זה לא. צאו וראו כמה שעות קודש בכלל וגמרא בפרט, יש בחלק ממה שמכונה "ישיבות תיכוניות", ואז נסו להסביר לי במה זה שונה מתיכון דתי. רמי"ם וראשי ישיבות ממרכז ישיבות בני עקיבא, אשר משקיעים את כל כוחם ואונם במוסדותיהם, יודעים היטב עד כמה הבעיה חמורה, עד כמה שעות הלימוד והחינוך צומצמו, והם תוהים בכל יום על ההבדל בינם לבין תיכון דתי. כל מי שמודע לעובדות, יודע כי גם בתיכונים הדתיים נעשית עבודה נפלאה עם הצלחות לא מבוטלות.

כאשר סבא זצ"ל הקים את הישיבה בכפר הרוא"ה ולימים את מרכז ישיבות בני עקיבא, הוא לא דמיין את המצב היום. הוא שאף לרומם, לדחוף קדימה מבפנים, באמצעות חיבור עמוק לנערים, אבל עם ידיעה ברורה מה הכיוון ומה היעד.

סבא למד בישיבות ברוסיה אצל גדולי עולם, ושאב בעיקר ממעייני

המשך בעמוד הבא...

הישועה של הרב חרל"פ, ומהתורה הכללית של מרן הראי"ה קוק זצ"ל. האם לא היו אז בעיות? בוודאי שהיו, בעיות מבפנים ובעיות מבחוץ, שאלות של זהות והגדרה ועוד כהנה, אבל כיוון הישיבות היה ברור.

המגמה הייתה לרומם את תנועת "בני עקיבא" שסבא זצ"ל היה שותף מרכזי בהקמתה, לכיוון של קודש. לצערי, היום המגמה אחרת. טוב עשו מנהלי מרכז ישיבות בני עקיבא שפרסמו את האמת, יש בהחלט חינוך לערכים, גם השר פירון, בעבר ראש אולפנה במרכז ישיבות בני עקיבא, יחתום על זה, אבל התורה נעדרת ואתם ההורים לא תמיד מודעים שהמציאות השתנתה.

בלי תורה אין משמעות לכלום

כולנו משקיעם משאבים אדירים בחינוך, נאמנים אנו לדרכו של אברהם אבינו "כי ידעתיו אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו". אנו מוותרים על הרבה מאוד דברים בשביל חינוך הילדים כי אנחנו יודעים מה חשוב באמת, בלי תורה אין משמעות לכלום, בלי יראת שמים התורה היא חיצונית, היא לא משפיעה על החיים ולא מרוממת אותם. מדוע התורה נעדרת מהפרסום? מדוע המילה הזו אינה מופיעה? מדוע אין הדגשה על גידול תלמידי חכמים? על פיתוח הנהגה רוחנית?התשובה בעיני ברורה: מרכז ישיבות בני עקיבא על שלוחותיו, חדל לצערי להיות רלוונטי לגידול תלמידי חכמים, וכדאי שמישהו בהנהלה יתעורר ויעשה משהו בנידון.

בתהליך שנמשך כבר שנים, עברה הבכורה לישיבות אחרות. ישיבות רבות שאינן תחת ניהול הרשת, ואף מנכ"ל לא מכתיב להם את מספר השעות, התקציב וסדר היום (מהן ישיבות תיכוניות וישיבות קטנות לאומיות), מצליחות בשקט ובלי פרסום לעשות עבודה שקטה ומופלאה. העשייה החינוכית בבתי המדרש שלהם מרשימה, בני נוער לומדי תורה צעירים ובריאים, משקיעים את הזמן בסדר יום שדומה מאוד לסדר היום שהיה פעם בישיבות התיכוניות, שגדלנו עליו וצמחנו איתו, יש בהן תורה ויש יראה ויש אווירה ויש קדושה וטהרה.

יש עוד הרבה לדון בחינוך ובמה שנעשה, עדיין, יכול להיות שאני טועה ויש שיקולים שאיני מודע להם. אדרבה, בזמן ריבוי אמצעי תקשורת, מן הראוי לפתוח במות חשובות לדיון חינוכי, שהרי כולנו מסכימים כי "הכל חינוך". אבל המיוחד לנו, שאנו מבינים שבעצם "הכל תורה".

ומוסיף בנו של הגרמ"צ נריה, זאב נריה:

מאמרו של אחייני הרב יצחק נרי'ה מדבר בעד עצמו, ויישר כוח על העלאת הנושא לדיון פתוח.

מה שלי אישית מאד בלט והפריע, בלוגו החדש, זה שהורידו לישיבה את הכיפה!!!!!!!!!!!!!!!

שביבים / שאול שיף

ויבא משה ואהרן אל פרעה

כשבאו משה ואהרן עמדו לפני פרעה והיו רואין שדומין למלאכי השרת, ורום קומתן כארזי לבנון, וגלגלי עיניהן דומין לגלגלי חמה, וזקנות שלהן כאשכולות תמרה, וזיו פניהם כזיו החמה, ומטה האלוקים בידם שחקוק עליו שם המפורש, ודבור פיהם כאש שלהבת. מיד נפל פחדם עליהם, והיו ארבע מאות פתחים לפלטרין של פרעה, ועל כל פתח ופתח אריות ודובים וחיות רעות, ולא הייתה בריה יכולה ליכנס שם, עד שהיו מאכילין אותם בשר שלא יהיו מזיקין אותה.

וכשבאו משה ואהרן נתקבצו כולם וסובבים ומלחכין רגליהן, והתחילו ללוותם עד שבאו לפני פרעה. וכל מלכי מזרח ומערב כשראו אותם נפל פחדם עליהם, וזיע ורתת וחלחלה אחז לפרעה ולכל היושבים לפניו, והסירו כתריהם מעל ראשיהם והשתחוו להם.

באותה שעה הוצרך פרעה לנקביו ונכנס לבית הכסא ונזדמנו לו י"ב עכברים והיו נושכין אותו בכל צד מושבו, וצעק צעקה גדולה ומרה, עד ששמעו קול צעקתו כל גדולי מלכות. ואחר כך חזר וישב על כסאו ונתחזק לבו.

אמר למשה ולאהרן: מי אתם ומאין באתם ומי שיגרכם אצלי? אמרולו: אלוקי העברים שלחני אליך, שלח את עמי ויעבדוני! מיד אמר: לא ידעתי את ה', מעולם לא שלח לי אגרת שלום ולא הביא לי דורון.

(ילקוט שמעוני וארא רמז קפא)

הלכות שלג בשבת

(נערך על ידי הרה"ג ר' חיים סלמון שליט"א וראה אור בגיליון "סוד החשמל" וההלכות הללו יפה נדרשות לנוסעים לחו"ל בימי החורף)

- שלג אינו מוקצה אף אם ירד בשבת ולכן מותר לנגוע בו. (דעת רוב הפוסקים.)
- אסור לעשות צורות מהשלג, לא כדורי שלג ובודאי שלא בובות שלג.
- מותר לשבת או ללכת בשבת על שלג גם אם יתכן שהשלג ימס בשל כך, ובתנאי שאין מתכוונים לכך.
- מותר ללכת בשבת על שלג גם אם צורת הנעליים תוטבע בשלג ובתנאי שאין מתכוונים לכך.
- אסור לרסק או להמיס שלג בכלי כדי להפשירם למים.
- מותר לפזר מלח וכדו' על השלג כדי למנוע החלקה.
- מותר לפנות שלג מן המעבר גם בכלי (שאינו מוקצה) במקום שיש בו עירוב.
- אסור לנער עץ מחובר שירד עליו שלג אף אם הוא חוסם את המעבר.
- בגד העשוי מבד, שירד עליו שלג ועדיין לא נמס, מותר לנערו בקלות אך לא בחזקה.

- בגד העשוי מחומר סינטטי ללא בד כללךְ מותר לנערו אף בחוזקה.
- מותר ללכת במקום שאין בו עירוב אף שמטלטל שלג שנערם על בגדיו. (אולם אין לצאת במיוחד לשם כך).
- גרביים שנרטבו בעת הליכה בשלג (או בגשם) מותר להמשיך ללכת, אפילו שהם נסחטים בזמן ההליכה וכשיגיע לביתו יורידם.

תיקון גלגול שלג המקוצר להאריז"ל

ישנם שני אופנים לעשות גלגול שלג: להתגלגל ממש במקום צנוע ללא בגדים כמה פעמים לפי סדר הכוונות הארוך, או לשים ג' פעמים קצת שלג על המצח ולכוין הכוונות בקצרה כדלהלן, התיקון הקצר שווה לכל נפש ונבארו כפי שסודר בסדור 'בניהו':

ימרח מצחו בשלג ג' פעמים, ויכוין להמשיך הארה מג' אותיות אל"ף של ג' שמות אהי"ה, אלף הי יוד הי. אלף הא יוד הא. אלף הה יוד הה. שהם עולים בגימטריא של"ג.

והארה זו היא הארה מספירת הבינה, להמשיכה במצח דז"א למתק הדינים שבמצחו, ויתרחצו בחלב. אחר התיקון יאמר הפסוק "עלי באר ענו לה" ויכוין "עלי" בגימטריא הן הן, שהם המוחין דנוקבא דקליפה, למתקם ולהביאם לקדושה לחברם ל"באר", שעולה בגימטריא שמות הוי"ה אלהים, הוי"ה אדנ"י. אילההויהם יאהדונהי. "ענו" בגימטריא א אד אדנ אדני. "לה" כנגד ל"ה אותיות שבמילוי דמילוי שם אדנ"י. אלף למד פא, דלת למד תיו, נון ואו נון, יוד ויו דלת.

סגולות מ"הראשון לציון"

להלן סגולות בכתב יד המקובל הרה"ג מרדכי אליהו זצ"ל מתוך הספר "ישועות מרדכי", להרב אסף אהרוני כהן, מי שהיה עוזרו האישי של כבוד הרב הראשון לציון זצ"ל.

- סגולה לחולה הנמצא במצב סכנה, שיעשו ג' דברים אלו בסדר הבא: א: שיקראו לפניו עשרה פרקי תהילים מילה במילה. ב: יפרישו צדקה. ג: יעשו לו "התרת נדרים" המקוצר של יום שישי.
- סגולה לאדם הנמצא בעת צרה ח"ו, שיגיד מיד: "הריני מקבל עלי מצוות עשה של התשובה, כמו שנאמר 'ושבת עד ה' אלוהיך ושמעת בקולו", ועל ידי כך תוסר מעליו כל צרה וצוקה, וכל נגע ומחלה.
- סגולה להינצל מעין הרע, שיכפול ג' פעמים בברכות השחר, את ה"יהי רצון... שתצילני היום ובכל יום ויום... מעין הרע וכו". כמו כן, הרב זצ"ל היה נוהג להפנות כל אדם שהיה חשש שעשו לו עין הרע, לאותם הבקיאים להוציא עין הרע בעופרת, כמובא בדברי החיד"א זצ"ל.
- אדם או תינוק או ילד שיש להם פחדים בשעת השינה, אמר הרב זצ"ל, לקחת חתיכת ערבה מהערבה שחבטו אותה ב"הושענא רבה", ולהניחה מתחת לכריתם.
- סגולה לאדם או לילד שיש להם פחדים בלילה, שיקראו "קריאת שמע" שעל המיטה בכוונה. ואם זה תינוק שלא יודע לומר את הקריאת שמע - הוריו יקראו לידו את הקריאת שמע בקול.
- לאדם שפרנסתו מצומצמת, כתב הרב זצ"ל: "חז"ל אמרו, מי שרואה שפרנסתו מצומצמת יפריש צדקה".
- סגולה ועצה לשלום בית, כתב הרב זצ"ל: "עליכם לקבל רב מוסכם, שיפסוק לכם בהלכה ובכל דבר ודבר, ואז הקב"ה ישרה שכינתו בתוככם, לחיים טובים ולשלום, ובאהבה ואחוה".
- לאדם שמתקשה בפרנסתו, כתב הרב זצ"ל: "בעת שיש שלום בית יש פרנסה. ונתפלל ויהי רצון שתהא לך פרנסה בשפע".
- כתב הרב זצ"ל, שישנה חשיבות להניח תמונות של צדיקים בבית, שהדבר משפיע השפעה קדושה בבית, בבחינת "והיו עיניך רואות את מוריך".
- סגולה בדוקה ומנוסה לרפואה שלימה ולישועה, מאת ה"חפץ חיים" זצ"ל, לחלק ח"י חלות לעניים.

בסוד שיח
כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות
והערות מהקוראים
בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il